

H A J D U F Ö L D

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felélős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Debrecen városa

Egy kultúr város eszményképe lebeg előttünk, aminthogy a kultúrában látjuk nemzetünk feltámadásának zálogát; az erkölcsi, szellemi, vallási és gazdasági kultúrában, melynek valamennyiét áthatja az erős nemzeti jelleg.

Azért kell visszanezünk az utolsó közgyűlésnek arra a határozatára, amellyel az országos kulturintézmények számára megszavazta adományát. Jóllehet a határozat, mint annak idején megírtuk, nincsen egészen szépséghibá nélkül, amennyiben a segítségre valóban rászoruló és érdemes országos társaságok és intézmények kimaradtak a támogatást nyerők sorából, épügy amint hiába kerestük a nemzeti kultúra ügyét szolgáló debreceni társaságokat és egyesületeket.

Ebben a dicséretes áldozatkészségben és az ehhez hasonló cselekedetekben látjuk a jövőnk derengését. De abban látjuk Debrecen városának igazi mivoltát is. Debrecen az iskolák városa. Debrecen a kultúra otthona. És ezzel egyik fókusa a magyar életnek. De éppen ezért csak akkor méltó önmagához, őseihez és kulturájához, amikor ezeknek értelmében és érdekében cselekszik. Erre kötelezik múltja, lényé, nemzeti hivatása és a saját érdekei

Lehetetlen megindultság nélkül gondolni Debrecennek azokra a nagy polgáira és arra a polgárságára, amely Debrecent megteremtette ilyennek; amely *ilyenné* teremtette meg.

Közéletének ez volt az igazi képe mindaddig, míg hamis jelszavak, idegen célok és idegen emberek nemestradícióitól el nem térítették. Körülbelül a XVIII. század végéig járt elöl, aminek könyvtárának a gazdagsága is előbizonyosága, ebben a fényes ragyogásban.

Különösen az alkotmányos korszak politikai küzdelmei lassu méreg módjára senyvesztették belső erőit. A közélet piacán a magasabb rendű érdekek lassanként másod s harmadsorba kerültek; a hatalomért tülekedő pártok nem az értékeket, hanem saját és embereik érvényesülését keresték. A tiszta ártatlanságot is befeketítették, kiváló egyéniségeket is letiportak, viszont hitvány köznapiságokat is magasra emeltek, ha úgy hozták politikai érdekeik. A könnyű fajsúly ulti diadalát.

Hosszu évtizedek erkölcsi pazarlása ez. És ma itt állunk, a könnyelmű erkölcsi gazdálkodás azon fordulópontján, amikor talán az utolsó óráitús kong a fülünkbe, meg gondolásra, visszatérésre intve . . . az ősi szellemekhez. Amikor az anyagiakban is könynyelmű gazdálkodás a város törzsvagyonát is kikezde és amikor a város erkölcsi tőkéi feltett is érzésben, gondolkozásban, akarásban a város történelmi tényéről idegen többség rendelkezik. Amikor olyan ritkán megvillanó örömsugár az, ha egyszer-egyszer, a visszajáró lelkiismeret kényszeréből olyat is tud és mer cselekedni, amely méltó önmagához.

Nem szeretnők ezt a várost, Debrecen városát, nem tisztelnők nagy hagyományait, ha nem itélnők el a legsúlyosabb elítéléssel azokat, kik utjában állanak annak, hogy Debrecen város végre önmagára eszméljen. Kitarotán küzdünk azért azok ellen, akik utjában állnak annak, hogy Debrecen ismét az legyen, ami, a földi javaival takarékosan bánó, azt a nemzet érdekében és a kultúra hasznára becsületesen forgató *puritán polgár város*; istenét féltő, keresztyén felebarátját testvérként szerető *kálvinista város*; az idegen fajiság nemzetrontó maszlagaiktól tiszta, nemzeti géniuszunkat féltékenyen ápoló *magyar város*. Mert mindaz volna Debrecen, ugy, amint apáink megte-

remtették. És azt akarnók, hogy az legyen jövőben is. És mert azt akarjuk, küzdenünk kell azok ellen, akik nem ezt akarják. Akik mást akarnak, nyiltan bevallva sikereken elvakult vakmerőséggel, vagy hamis jelszavak mögé buvó óvatosságból, vagy végül — mert ilyenek is vannak — elvakító rövidlátásból, félrevezetett elfogultságból.

Mind ezek ellen küzdünk, de nem városunk ellen, mely a hazaárulásnak egy neme volna. Nem Debrecen ellen, melyet hagyomá-

nyainak helyesen értelmezett fényében óhajtanánk újból ragyogva látni. Azért nem engedjük szemünkre tétetni azoknak a pápaszemét, akik a saját érdekeiket és a saját becses én-jöket azonosítják a várossal. Sajnáljuk azokat, kik ezt a megkülönböztetést nem képesek megtenni.

De, mert a mai Debrecen életében is öröm látnunk a régi, igazi Debrecen szellemének fölvilanását, tisztelettel köszöntjük Debrecen-t a soraink élén említett adakozásáért.

A bajor--tiroli királyság

Berlin, okt. 12. A párisi lapok szenzációs beállítású cikkeiben foglalkoznak a bajorországi és tiroli helyzettel és azon meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy súlyos események előestéjén állunk.

A „*Matin*” egy állítólag jólétesült tiroli személyiségtől levelet kapott, amely szerint nagyszabású tervezetet dolgoztak ki, amely

több részből áll. Mindenekelőtt *önállósítani szeretnék Tirolt, azután Bajorországot elszakítani a Németbirodalomtól és végül a két országot a Wittelsbach dinasztia jogára alatt királysággá egyesíteni*. A jelen pillanatban a tervezet kilátásai kedvezőeknek látszanak, minthogy az osztrák szocialista védőrséget a nyugat-magyarországi események lekötik.

A kisgazdapárt programmpontjai

Nagy többséggel elfogadták a kompromisszumos javaslatot

Budapest, okt. 12. A kisgazdapárt ma délelőtti 11 órakor Mayer János államtitkár elnöklésével értekezletet tartott, amelyen foglalkozott annak a határozati javaslatnak végleges szövegével, amelyet a párt ülése elé foglagnak terjeszteni. Az értekezleten, amelyen negyvenen vettek részt, a párt minden egyes árnyalata képviselve volt.

Rubinek István előterjesztette a 11 pontból álló ellenjavaslatot, amelyet a párt mérsékeltbb elemei kívánnak a ma esti értekezlet elé terjeszteni.

Gaál Gaszton módosítást terjesztett be, amely a Rubinek-féle javaslat és az eredeti javaslat közötti ellentéteket kívánja áthidalni, illetve kiküszöbölni.

Az értekezlet hosszas és beható vita után szövegező bizottságot küldött ki a három javaslat összeegyeztetésére. A bizottság a kora délutáni órákban az értekezlet befejezése után *megállapodott abban a végleges szövegben, amelyet a ma esti pártülés elé terjesztenek*.

A kisgazdapárt vezető politikusai azt remélik, hogy a bizottság által megállapított szöveget a párt nagy többséggel fogja magáévá tenni.

Budapest, okt. 12. MTI magánjelentése. A Kisgazdapárt ma este Mayer János elnökletével értekezletet tartott, amelyen 70-en vettek részt a párt tagjai közül. Jelenvoltak nagyatádi Szabó István földmívelésügyi és Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter is.

Nagyatádi Szabó István szólalt fel elsőnek. Hetek óta járták a politikai világot azok a hírek — mondotta — hogy egységspárt készül. Nekünk, mint az ország legnagyobb pártjának szintén foglalkoznunk kell ezzel a kérdéssel. A koalíciós kormányzat sok minden jellelőset vet felszínre és ami benn az országban volt mindenért *minket* tesznek felelőssé, így tehát nagyfoku elkeseredés fejlődött ki. Nem titkolom, hogy pártunk azok miatt az állandó és súlyos vádaskodások miatt, amelyek a nyilvánosság előtt folytak, *legjobban szeretne ellenzékbe menni* és az volna a legkényelmesebb, ha nálunk nélkül kormányozni lehetne, mert mindennek van határa.

— Mi a programunkat sohasem tudtuk eléggé érvényesíteni a kormányzatban.

Ezután ismerteti a párt programját és védelmezi a 10 pontban foglalt álláspontot. Hogy a Habsburg-restauráció mérhetetlen károkat okozott volna — hangoztatja — az országban. A tél és a tavasz során és éppen azok részéről, akik lehangosabban követelik a kikapcsolást a tuloldalról, történtek az ismert husvéti események, amelyeknek bel- és külpolitikai, valamint gazdasági konzekvenciáit mindannyian igen jól ismerjük. Éppen ezért foglalt a párt ebben a kérdésben újra állást. Tisztázni kell a helyzetet, akár egységes párt, akár koalíció alakul. Meg kell mondani, hogy *milyen feltételek mellett vehetünk részt a kormányzásban*. Ha nem jön olyan kormány, amely munkaprogramunkat akceptálja, nagyon természetes, hogy igen szívesen megyünk ellenzékbe is minden keserűség nélkül. Addig, amíg a most folyó tárgyalások során a nyugatmagyarországi kérdés el nem dől, munkaprogramunkat, kormányzati kifogásainkat nem szegezzük a kormány mellé. De amint ez a kérdés dülöre jut, nem érhet a legkisebb vád sem minket, ha csak olyan körülmények között vehetünk részt a kormányzásban, amelyek mellett a mi munkaprogramunknak megfelelően kormányozhatunk. Mi el vagyunk készülve jobbra is, balra is. Pártommal egységesen fogok eljárni és teljesíteni fogjuk kötelességeinket. — Nagyatádi Szabó István beszédét zajosan megtapsolták.

Utána Hencz Károly elfogadásra ajánlotta a ma délelőtti értekezlet által újra szövegezett programot.

Gömbös Gyula módosítást nyújt be, hogy az első pontba *vegyék fel a keresztyén nemzeti irányzat biztosítását* is.

Bottlik József szerint az egész programtervezet ugrópontja a 10-ik pont, amely a szabadságjogok biztosítását kívánja és ő erre fekteti a fősúlyt.

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter ismerteti a Rubinek-féle 11 pontot és kéri, hogy ennek figyelembevételével *állapítsák meg a szöveget*.

Ferdinánd Gyula kéri, hogy a párt küldjön ki egy bizottságot, amely az aggodalmakat eloszlató szövegezést állapítson meg.

Az elnök szavazás alá bocsátja a kérdést, mire az értekezlet 56 szavazattal 14 ellenében elfogadta a következő programtervezetet:

1. A párt keresztényen és nemzeti alapon áll.
2. A párt kívánja a pragmatika szankció megszüntetésének törvénybe való deklarálását, minden más államtól függetlenül magyar nemzeti királyság intézményes kiépítését, a királyi hatalom gyakorlásának és jogkörének az ezeréves magyar fejlődés szellemében való szabad királyi választás ősi jogát fenntartó törvényes rendezését.

3. A párt kimondja, hogy feladatának elvégzése után a nemzetgyűlés törvényben megállapított időtartama meg nem hosszabbítható és tiltakozik az ellen, hogy a jelenlegi nemzetgyűlés, mint a nemzeti szuverenitás kizárólagos törvényes képviselője két kamarás rendszerűvé alakíttassék át.

4. A párt az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választási rendszer törvénybe iktatását kívánja és a választás tisztasága és szabadsága feletti bíráskodást a bírói függetlenség oltalma alá akarja helyezni.

5. A párt a közigazgatásnak a történelmi jogfejlődés szellemében, a gyakorlati élet követelményeinek megfelelő demokratikus reformját mielőbb megvalósítandónak tartja.

6. Az állam csak szükséges számú és jól fizetett tisztviselőket tartson, akiknek közérdekű és zavartalan működését szolgálati szabályzat és független fegyelmi bíróság biztosítja.

7. A párt a nagymérvű drágaság legfőbb okát egyfelől államháztartásunk egyensúlyának megrendülésében, másfelől a termelő munka számos akadályában és pénzünknek ezekből származó elértéktelenedésében látja. Ennek ellenében kívánja mindenképp az állami kiadások terén a takarékoság elvének kérésével kereszttülvitelét, az államháztartás rendjének helyreállítását, továbbá helyes külpolitika segítségével és a kereskedelmi szabadság nagy elvének helyreállításával a nemzetközi forgalomba való bekapcsolódásunkat, végül a termelést megbénító és a fogyasztást megdrágító elődszi szervek kiküszöbölését.

8. A párt követeli a munkáskérdés intézményes megoldását.

9. A párt követeli nemzeti létünknek megingathatatlan alapokra való helyezése érdekében a földbirtoktörvény sürgős és becsületes végrehajtását, a házhelyek, kishelyek, legelők birtokának novelláris törvény útján soronkívül való rendezését.

10. A párt egységes állami és társadalmi életet csak a teljes jogrend és a szabadságjogok teljes biztosítása mellett tart lehetségesnek és kívánja a kivételes hatalom gyakorlására vonatkozó törvények hatályon kívül helyezését.

11. A párt ezen elvek sérelmével kormányt nem támogathat.

A baranyai választások

Budapest, okt. 12. A kisgazdapárt intéző bizottsága végérvényesen megállapodott a következő baranyai jelöltek hivatalos személyében:

Mohácsi kerület: Prakatúr Tamás volt kormánybiztos, dorogi kerület: Németh Pál, villányi kerület: Cosmann Márton földbirtokos, törökkanizsai kerület: Bodó János százasos, kizsombori kerület: Gulácsy István tanár.

A többi kerületekben csütörtökön ejtik meg a hivatalos jelölést.

Budapest, okt. 12. A kisgazdapárt az új-szabadkai kerületben Guthy Tódor nyugalmazott államtitkárt jelölte.

Pécs, okt. 12. Taszler Béla nemzetgyűlési képviselő, mint a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának kiküldöttje ma Pécsre érkezett. Küldetésének célja a Ker. Nemzeti Egyesülés Pártjának a választási mozgalmát vezetni.

Ostromállapot Péterváron

Varsó, okt. 12. A szentpétervári kikötőben kihirdették az ostromállapotot.

Szocialisták harca a kommunizmus ellen

Milánó, okt. 12. (Stefania) A szocialista kongresszus mai ülésén felolvasták Boyani tanárnak, az elnyomott népek jogainak védelmére alakult genfi nemzetközi liga tagjának táviratát, melyben hangoztatja a szerbeknek, albánoknak, montenegróiaknak és a macedoniaknak sérelmére elkövetett erőszakoskodásokat és azzal a váddal illeti a belgrádi kormányt, hogy előkészületeket tesz az Albániába való betérésre. A táviratot tetszéssel fogadták. A párt belső politikájáról megindult vita során Beratono képviselő a maximálistákat azzal vádolta meg, hogy a szocialisták között szakadást igyekeznek előidézni. A kormány többségben való részvételt hasznosnak látja.

Zetkin, aki a harmadik internacionále képviselője, az olasz szocializmus reformiránya ellen szólalt fel és felhívta a pártot, hogy zárják ki azokat, akik a kormánytöbbségben való részvételre hívják fel őket s egyben felszólította a résztvevőket a harmadik internacionáleba való belépésre.

A jobb oldal részéről Preves képviselő védelmezte a kormánytöbbségben való részvételre irányuló törekvést, mert a livornói kongresszus óta a helyzet lényegesen megváltozott.

A kizárásra vonatkozó indítvány felvetését a párt kommunista irányu tagjai idézték elő.

Nyugatmagyarország kérdésében a nagyköveti tanács fog dönteni

A velencei konferencia csak közvetítő javaslatot tesz

Ausztria merev magatartást tanúsít

Velence, okt. 12. A MTL. kiküldött tudósítója jelenti: Kedden a konferencia éjjel tartott. Ekkor Schober kancellár azt kérte, hogy Della Torretta márkival egyedül tanácskozhassék. Ez a tanácskozás egy óránál tovább tartott.

A velencei lapok szerdán reggel interjú közölték Schober kancellártól. A német lapok tudósítói előtt is nyilatkozott már a kancellár, aki csak néhány jelentéktelen külsőségekben enyhítette egyébként mindenképpen intranzigens felfogását. Ezzel szemben a magyar miniszterek teljes tartózkodást tanúsítanak, amit a kényes helyzet megkíván.

Schober már szerdán akart elutazni, de a konferencián eddig elért eredmények még itt marasztalták.

Népszavazás lesz Sopron kérdésében?

Velence, okt. 12. Az értekezlet ma délután 11 órakor újból összeült és délután 3 óráig egyfolytában tartott. Délután 5 órakor a tanácskozást újból folytatták. Az értekezletről eddig még nem adtak ki hivatalos közleményt. Értesülésünk szerint azonban Sopronra és környékére népszavazást rendelnek el. (M. T. I.)

Nagyköveti tanács dönt

Bécs, okt. 12. A „Neues Wiener Abendblatt” jelenti: A Stefani-ügynökség mai velencei jelentéséhez, amely szerint a tanácskozásnál az egyik fél mindig csak a másiknak távollétében teszi meg nyilatkozatait, itt kijelentik, hogy a közvetítési akciónál mindig ezt az eljárást szokták követni, hogy a közvetítőnek a befolyásolás lehetőségét megkönynyítsék. Csak ha Della Torretta tiszta képet nyert az esetleges kompromisszum irányvonalairól, akkor fog a két fél között egyidejűleg a tárgyalás megkezdődni.

Végül azt is hangsúlyozzák, hogy Velencében csupán közvetítési javaslat létrehozásáról van szó, amelyet minden részletével együtt a párisi nagykövetek értekezlete elé fognak terjeszteni. A nagyköveti konferencia az a fórum, amely az esetleges kompromisszum elfogadásáról és végrehajtásáról fog dönteni.

Ausztria csak a terület teljes átadása után lesz hajlandó esetleg szóbaállni

Velence, okt. 12. Schober kancellár nyilatkozott egy olasz hírlapírónak az osztrák álláspontról. A nyilatkozat a következő:

— Elsősorban az olasz lépésre volt visszavezethető az, hogy a magyar kormány szept. 14-én azzal a kéréssel fordult az olasz kormányhoz, hogy hasson oda az osztrák kormánynál, miszerint a Magyarország számára teendő engedményeket saját aláírásával garantálja. Ekkor Sopronról és a közvetlenül vele összefüggő területről volt szó.

— Abban a válaszban, amelyet a német-osztrák kormány Della Torretta ezen közvetítésére adott, az volt, hogy az osztrák kormány Magyarországgal csak a nyugatmagyarországi terület átengedése után tart lehetségesnek bármilyen tárgyalást és csupán az olasz külügyminiszter személyének tartozó tisztelet-

ből fog a német-osztrák parlamentnek előterjesztést tenni ezen újabb javaslatról.

— Az osztrák nemzetgyűlés ragaszkodott előbbi határozatához, azonban felhatalmazta a kormányt, hogy minden olyan lépést megtegyen, amely alkalmas Burgenland népének szenvedésén enyhíteni és módot ad a bandák kiszorítására. Ez a felhatalmazás tette lehetővé, hogy én a velencei megsvására megjelöltem. Ha az antant ebben a konferenciában eszközt lát a Burgenland kiűrésére és annak végrehajtására, akkor Della Torrettát látom a legalkalmasabb személyiségnek ezen cél elérésére, mert ő alaposan ismeri a viszonyokat.

— Remélem, hogy ezen konferencia segítségével Németország ezen országgrészt megkapja, mert ha igen, akkor az átadás után meg lesz az alap arra, hogy esetleg Magyarországgal tárgyalásokba kezdjünk.

— Schober megjegyezte, hogy ugyanezt az álláspontot fejtette ki Della Torretta előtt és ugyanezt fogja képviselni az éjszakai konferencián, amikor a magyar delegáció tagjai is jelen lesznek.

Bánffy hírek a konferencia eredményében

Páris, okt. 12. A „Temps” közli gróf Bánffy Miklós külügyminiszter nyilatkozatát, amelyben többek között a következőket mondja:

— Nem is incultam volna Velencébe, ha nem lett volna bizonyos reménységem. Ugy látom, hogy minden kilátás meg van a konferencia sikeréhez.

A csehek szerint a kisantant nélkül nincs megegyezés

Bécs, okt. 12. A cseh külügyminiszteriumhoz közelálló „Csasz” azt írja, hogy a velencei konferencia aligha fogja meghozni az osztrák-magyar konfliktus végleges rendezését és bizonyára még egynehány tárgyalásra lesz szükség. Az osztrák sajtó egyenesen rámutat arra, hogy a közvetítést ismét dr. Benesnek kell majd a kezébe vennie, akár kedvezően végződne a konferencia, akár nem. Az az egy bizonyos, hogy a kisantant nélkül nem lehet rendezni a középeurópai kérdést. Ezt a magyarok is elismerték, — állítja a lap.

A „Csasz” szerint a velencei konferencia semmiféle érdemleges döntést nem hozhat a trianoni akével kapcsolatos kérdésekben anélkül, hogy meg ne kérdeznék a kisantantot is.

Tuszokat szednek az osztrákok

Szombathely, okt. 12. Schepf József léteri és Kőfalvy Antal kutfalvai tanítókat az osztrák csendőrség tuszokul elhurcolták. (MTL.)

György lesz a szerb király?

Páris, okt. 12. (Havas.) A „Chicago Tribune” szerint Sándor szerb király elhatározta, hogy bátyja, György herceg javára lemond a trónról. Ezt a hírt Sándor király és Pasics tegnapi beszélgetése után, amely 3 óráig tartott, terjesztették el. A király állítólag Londonban, vagy Párisban szándékszik letelepedni.

— **Lánczy Gyula köszönete.** Mint ismeretes, a városi tanács Lánczy Gyula pénzügyigazgatót abból az alkalomból, hogy a kormányzó miniszteri tanácsosi rangra emelte, átiratban melegen üdvözölte. Most a városi tanács szíves üdvözlését Lánczy pénzügyigazgató a tanácshoz intézett levélben köszönte meg.

— **Eljegyzések.** Cs. Kiss János—Kovács Sára, Veres László—Eles Anna, Tarcsai Ferenc—Bodi Margit, Guttmann Lajos—Fülöp Lujza, Kozma János—Major Julianna, Sipos János—Szabó Mária, Papp János—Varga Mária, Karmazsin Sándor—Pátkó Ilona, Nagy József—Komáromi Lidia, Budai András—Kerékyártó Margit, Burai József—Szabó Paula.

— **Visszaélés a debreceni zsidó hitközség nevével.** Budapestről jelentik: Egy rendőr a Nagyfuváros-utcában megfigyelt két embert, akik üzletről-üzletre jártak. Igazolásra szólította fel őket. A két ember Grünwald Illés és Mendelsohn ügynök gyanánt igazolta magát. Mialatt a rendőr beszélt velük, Mendelsohn egy összegyűrt papírt dobott el. A rendőr felvette és megnézte a papírt, amely a debreceni izraelita hitközség által kiállított igazolvány volt, amely felhatalmazza Mendelsohnt és Grünwaldot, hogy a debreceni hitközségnél tartózkodó és kiutasított zsidó családok részére gyűjtsenek. A két embert a rendőr előállította a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy az igazolvány hamis és hogy már hosszabb idő óta gyűjtenek különféle igazolványokkal, amelyeket ők maguk hamisítottak. A szükséges helyegyzőket Budapesten rendelték meg. A rendőrség azt is megállapította, hogy Grünwald csavargás és Mendelsohn koldulás és csavargás miatt már büntetve volt. Mindkettőt őrizetbe vették.

— **Házasságkötések.** Kise Lajos—Ambrus Erzsébet, Lichtenstein Ferenc—Resser Antónia, Oláh Albert—Kabaly Julianna, Nagy János—Durcsik Mária, Csepreghy János—Csatlós Erzsébet, Balogh Lajos—Eszenyi Irén, Jeles Béla—Adamcsik Anna, Németh Titusz—Szabó Julianna.

— **Kegyelem a szegedi főrabbinak.** Annak idején országos feltűnést keltett az a bűnvádi eljárás, amit a szegedi zsidó hitközség főrabija, Löw Immanuel dr ellen indítottak. Mint most Budapestről értesülünk, a Kormányzó a hazaárulással és kormányzósértéssel vádolt főrabbinak **megkegyelmezett**, amennyiben intézkedett, hogy az ellene indított ügyben minden vizsgálat megszűnjék. — A kegyelmi iratot a Kormányzó kabinetirodája azzal küldte meg Löw Immanuel védőjének, hogy annak tartalmát a mai nagy zsidó ünnepre való tekintettel már ma délelőtt közöljék a főrabival. A védő a hírlapírók előtt kijelentette, hogy senki sem interveniált a főrabbi érdekében, hanem a Kormányzótól magától indult ki a megkegyelmezés gondolata.

— **Halálozások.** Özv. Ruzsinszky Imréné Kapus Julianna 70 éves, Pócsi Ernő 1 hónapos, Reisinger Józsefné Simon Mária 31 éves, Janó Sándorné Juhász Lidia 51 éves, Farkas István 8 hónapos, Komáromy Antal 82 éves, Papp Sándorné Pocsai Zsuzsanna 59 éves, Tikos László (1916 hősi halott) 35 éves, Hatvani Ferenc (1916 hősi halott) 29 éves, Simon Leopold (1916 hősi halott) 27 éves, Király József 32 éves, ifj. Kálmán József 32 éves, Fischer József 40 éves és Fodor Sándor 27 éves (hősi halottak 1916), Tunyogi Ilona 8 éves, Dobrosi Endre 6 éves, Biró Sándor 62 éves, özv. Oláh Sándorné Nagy Zsófia 62 éves, Harangi Emma 14 éves, Biró Ferenc 80 éves, Patai László 8 hónapos, Nagy Károly 20 éves, Füzessy László 10 éves, Grün Sámuel 50 éves.

— **Megszűnt a határzár a felszabadult déli részek felé.** Érdekltségének tájékoztatása céljából közli a kamara a kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján, hogy a jugoszláv megszállás alól felszabadult területeket Magyarországól még elválasztó régi demarkációs vonalon a határzárlat megszűnt és a felszabadult területek a szabad forgalomnak adták át.

Hajdusági Képes Naptár

November közepén fog megjelenni a „Hajdusági Képes Naptár”.

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmánál fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőinknek, akik legelőször egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hirdetések a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

SZÍNHÁZ.

Csütörtökön A) bérletben a „Lengyelvér” kerül színi.

Rend a Csokonai-színház nézőterén. Már a tavalyi színházi évadban is általános volt a panasz, hogy a Csokonai-színház közönségének egyrésze a nézőtérén teljesen fegyelmetlen magatartást tanúsít s egyáltalán nem adja tanujelét a színház magyar nemzeti kulturmissziója iránti megbecsülésének. Tömegesen érkeznek az előadás megkezdése után s a nézőtér igen zajos előadás közben is a beszélgetéstől és közbeszólásoktól, a darab befejezése előtt pedig már öt perccel szalad a közönség a ruhatárba. A városi tanács a lehetetlen állapotok megszüntetése iránt átiratot intézett az államrendőrséghez, amelyben arra kérte, hogy erélyes intézkedéseket léptessen életbe. A rendőrségen most folynak a megbeszélések, hogy milyen intézkedések lennének célra-vezetők a Csokonai-színház közönsége viselkedésének megfelelő iránybani befolyására. Az a terv merült fel, hogy a rendőrség a jövőmenés megakadályozására a bejáratokat a felvonások megkezdésekor lezárattja, az előadás közben beszélgetőket és közbeszólókat pedig a nézőtérrel kiveti. Szeretnők remélni, hogy a színházlátogató közönség renitens része magától eltalálja a helyes viselkedést s nem lesz szükség a szigorú rendszabályokra. Goethe weimari intendáns korában azzal csendesítette le az udvari színház zajongó nézőterét, hogy páholyából kihajolva rájuk kiáltott: „Ne feledkezzünk meg róla, hogy hol vagyunk!” Attól kezdve rend is volt a weimari színházban. Debrecennek ugyan nincs Goetheje, aki személyének varázsával megtehetné ezt, de hiszszük, hogy a közönség nem feledkezik meg róla, hogy a magyar muza hajlékában van s ehhez képest fog viselkedni. Ha nem, akkor tényleg jönni kell a rendőrség legszigorubb rendszabályainak.

A felvidéki magyar színészet. Pozsonyból jelenti a Magyar Kurír: A szlovenszkoí magyar színészet életében jelentős fordulat állott be. A Magyar Népszövetség és a Magyar Színpártoló Egyesület közbenjárására a szlovenszkoí teljhatalmu miniszter Polgár Károly volt pozsonyi színházigazgatónak 1922 január 31-ig játszási engedélyt adott. A városi magyarság nagy örömmel fogadta ezt a hírt. Egy-két nap alatt az összes bételtjegyek elővételben elkeltek. A cseh hatóságok kikötötték, hogy ilyan nemzeti jellegű darabot, amely alkalmas volna az irredentizmus ápolására, nem szabad másorra tüzni.

Színházak és mozgószínházak közlöményei:
A Sátán fiai (a déli tenger kalózái) II. része ma utoljára látható az Urániában a „Zigottó mint kellékes” című amerikai rendkívül kacagtató burleszkkal. — Pénteken jön a III. rész.
Nobody a világ szenzációja hétfőn érkezik az Urániába.

20-án „Ha megfújják a trombitát!” re-rize. Jegyelővétel.

Ezeregy éjszaka. Színes francia Pathé-film bemutatja ma az Apolló. A bűbajos keleti tündérregék világa káprázatos kiállításban kél újra életre e gyönyörű filmalkotásban. Az „Ezeregy éjszaka” a legnagyobb szenzáció! Budapestén három hét óta telt házak előtt játszó ezt a legklasszikusabb filmalkotást.

1001 éjszaka. Színes Pathé-film. A keleti élet pompájának és exotikumainak csodás életrekelése ma az Apollóban. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig. Pénztárnyitás délután 4 órakor. — Előadások 5, 7 és 9-kor.

SPORT.

TESTNEVELÉSI SZAKISKOLA

Az OTT, miután az alapvető munkálattal elkészült, most a legsürgősebb ismeretek elsajátítására testnevelési tanfolyamot állít fel az ország különböző részeiben, azon célból, hogy ezen tanfolyam keretén belül kioktassa a legszükségesebb ismeretekre a közel jövőben keretként szolgáló testnevelési biztosokat. E célból már a folyó hó végén megkezdődik Debrecenben is a tanfolyam, melynek száma 45 főre van tervezve. A tanfolyam előadóit Budapestről küldik ide s 36 előadási nap keretében azaz hat héten belül előadják a szükséges anyagot. A tanfolyam részére most keresnek helyiséget, mely alkalmas lenne az előadások megtartására. Ezt valószínűleg valamelyik iskola engedi át, ugyszintén egy tornaterem és sportpálya átengedése tárgyában már megindultak a tárgyalások. A tanfolyamot végzeteket az OTT, bizonyos körletekre (járás) beosztja s ezek fogják a sport irányítását s nemcsak teoretikus, hanem praktikus vezetését a megállapítandó hatáskörrel végezni.

Itélet a Megyeri-ügyben. A fegyelmi bizottság tegnapi ülésében három heti tárgyalás után Megyeri Ernőt felmentette, míg Megyeri Kálmánt 6 hónapra eltiltotta a mérkőzéstől sportszerűtlen viselkedése folytán a 82. §. alapján. A DVSC az itéletet megfellebbezte.

Legjobb vidéki válogatott. A svéd válogatott csapat, mint ismeretes, november 6-án a magyar válogatott és 9-én a vidék válogatott csapata ellen játszik. A vidéki legjobb válogatottak összeállításának nehéz problémáját úgy oldotta meg a vidéki bizottság, hogy felhívja a kerületeket, miszerint állítsa össze a kerület legjobb tizenegy játékosát és az elkészített összeállításokból fogja majd megszavaztatni a kiválasztandó játékosokat. A csapatba az a játékos kerül tehát be, amelyik azon a helyen legtöbb szavazatot kapta a 6 kerület kiválasztottjai közül.

Legjobb kerületi válogatott. Ezen címért s az ezzel kapcsolatos vándordíjért fog a keleti kerület sorolás szerint Pécsen a pécsi kerülettel mérkőzni. A keleti kerület által ajánlott november 13 napját a pécsi kerület elfogadta, tehát a terminus megállapodás már megvan, így csak az azon napra eső mérkőzéseket kell maskorra beilleszteni s a csapatot több mérkőzés keretében összeszoktatni.

Nem fogadták el a keleti kerület prozocióját. Ismeretes, hogy a kerületünk előzőt egy hónappal tanácsülésén elhatározta, hogy megkeresi a MLSZ-t, miszerint s keleti kerület válogatott csapatával játszon Budapestén okt. 23-án egy válogatott mérkőzést. A vidéki bizottság legutolsó ülésén elhatározta, hogy a magyar-középnémet mérkőzést megelőzően a II. oszt. válogatottak fognak játszani a „Pestvidéki kerület” válogatottjaival. Ez pedig azt jelenti, hogy a keleti kerület felterjesztését nem fogadták el.

MOVE-LSZ és MLSZ megegyezése. Hétfőn este dr Füzessy Árpád ügyvéd s Tíoor Lajos között formális megbeszélések folytak, melynek alapján egy paktum jött létre. Eszerint a MOVE elismeri az MLSZ-t legfelsőbb fórumnak a labdarugás terén, viszont az MLSZ a MOVE-t mint alszövetséget kezeli széles autonómiával s minden tanács-s elnökségben megfelelő képviselőt biztosít. A szerdai intézőbizottsági ülésben tárgyalják le mindkét szövetségben a kartellpontokat. Az elfogadás tekintetében egyik részről sincs semmi kétség.

KAC-FTC-pör. A mai mérkőzésével a két egyesületnek még nem zárulnak le az aktái a bírói tévedésű matchnek. A KAC ugyanis tekintet nélkül a mai eredményre, a fellebbezési tanács megsemmisítését elrendelő határozatát a közgyűléshez megfellebbezte.

A mai staféta futóverseny. A MOVE—Debreceni Sport Egylet ma délután 4 órai kezdettel rendezi meg a 10X100 méteres staféta futó versenyt a MOVE nagyértékű vándordíjért. A versenyre három csapat nevezett és pedig a Debreceni Egyetemi Atletikai Club, Debreceni Tornaegyesület és a MOVE—Debreceni Sport egylet csapata, melynek tagjai Zupka Győző, Nagy Sándor, Schweitzer Péter, Hadházy Dezső, Petteley Jenő, Porubszky György, de Sorgó Miksa, Kiss Béla, Weidner Károly, Csizsár József, Rabel Zoltán, Muriny Sándor, Csörgeő László. — A verseny kime-

GERŐ ruha árjegyzéke:

Férfi öltöny és felöltők	K 2400-tól feljebb
Füi öltöny és felöltők	K 1800-tól feljebb
Gyermek öltöny és kabátok	K 670-től feljebb

Rövid téli kabát, szörme és bőrbekecsék nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók

Gerő Ernőnél Debrecen
 Piac-utca 69. (Megyeházzal szemben.)

nete rendkívül izgalmasnak ígértek, minthogy mindhárom csapat teljesen egyforma esélyekkel indul. Nézettünk szerint a MOV² csapata valamivel jobbnak látszik ellentétele, ez a kis előny azonban a váltásoknál teljesen elenyészik. A mérkőzés 5 és 2 koronás tréningjegyekkel tekinthető meg.

Játékos sorozás. A DVSC pénteken délután fél 4-6 óráig a saját pályáján játékos sorozást tart, melyen jelennek meg mindazok, akik a Vasutas Sport Club színeiben ohajtának játszani.

Hadházy Dezső győzelmei. Dorogon vasárnap volt a pályamegnyitó, melyre a környék intelligenciája, ugyisint az illetékesi gárda legjelesebbjei megjelentek. A szép számu és lelkes közönség előtt lefolyt versenyben Debrecenből Hadházy Dezső vett részt s a vidékiek részére rendezett 400 m. síkfutásban a székesfehérvári jeles futó, Landy előtt 50:3 mp. idő alatt első lett. A rudugrásban 330 cm-es ugrásával győzött Braun Károly FTC felett. Érdekes megemlíteni, hogy a neki teljesen szokatlan számokban is, melyre nem tréningezett, milyen szép eredményt ért el, így a vidékiek gerelyvetésében és a 110 m. gátfutásban is második díjat nyert. A jeles atléta vasárnap Kassán indul a Slovensko bajnokságáért a táv- és rudugrásban. A versenyre a fővárosi klubok is legjobbjait küldték, hogy a csehek, osztrákok, szlovénok és a lengyel atléták legjobbjaitól felvegyék a versenyt. A szép nemzetközi versenyben remélhető, hogy a magyar atléták fölénytel fogják győzni.

Bíróküldés. A bíróküldő-bizottság f. hó 16-ára BUSE-KIKSE Machó Ferenc, DKASE I.-N. TVE I. Ügetőtér d. u. 3 óra, Káldy Zsigmond DEAC I.-DVSC I. bajnoki, Ügetőtér d. u. 1 óra, Pauló István DEAC II.-DVSC II. d. e. 10 órára Szabó Kálmánt küldte ki a mérkőzés levezetésére.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZÉLL ÉS KOSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek
Piac-u. 63. sz.

Apró hirdetések.

Egy
modern vis a vis Phaeton
sürgősen eladó Riesz Mik
lósna! Hatvan u. 58.

Butorozott
szobát keres nőtlen ur-
ember. Ajánlatokat lapunk
kiadójába kerek

Berakóleány
azonnal felvétetik lapunk
nyomdájában.

**Bélyeggyár
és vésőintézet**
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Mosott rongyot
keres lapunk kiadóhiva-
tala megvételre.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

TANULÓLEÁNY
felvétetik lapunk nyomdájában.

Rikkancsok
felvétetek fix fizetés-
sel és jutalékkal
a kiadóhivatalunkban

3-4
középiskolát végzett fiu
tanulónak felvétetik la-
puk nyomdájában.

Ólomot
veszek bármilyen mennyi-
ségben. Cim a kiadóban.

A tőzsde

Zürichi zárttőzsde okt. 11. (MTL) Berlin 452, Holland 181.— Newyork 344, London 2105, Páris 4010 Milánó 2200 Brüsszel 4050, Koppenhága 104.— Praga 600.— Budapest 80— Zágráb 215, Bukarest 460, Varsó 10, Bécs 0:26, Osztrák belbélyeg 20.

Budapesti zárlat okt. 11. (MTL) Magyar hitel 1790 Osztrák hitel 640, Angol-Magyar bank 7.28, Leszámit bank 730, Magyar-Olasz bank 317, Jelz hitelbank 230 Keresk. bank 6900, Pesti hazai első 22500, Bor-sod-miskolci 39.50

Valuták. Napoleon 2080—90, Angol font 2540—1670, Dollár 652—, Francia frank 4750—800, Márka 539—, Lira 2590—2700, Osztrák kor. 22 1/2—23 1/2, Rubel 29—30 Lei 560—, Sokol 712—, Svájci frank 9500—9500 Korona dinár 1000—, Frank dinár 840—845, Lengyel marka 13—14.

Dollárt

és más idegen
pénzt, aranyat
ezüstöt leges-
legdrágábban
vessz

Simon György DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11.

ÓCSKA

STEINER, Eötvös-u. 110.

Kőváry és Altmann

szücs mesterek
Debrecen, Piac utca 42.
Pannonia szálló udvar
Mindenféle szücs munkákat szak-
szerűen készít a legutóbbi divat szerint.
Ugyanot kész munkák kaphatók.
Megrendeléseket pontosan eszközöl.

A Magyarországi Zsidóságrol

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyerdeki c-o és aktuális mű c-o

rtá: ifj. Wessprémy Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Lapkihordó asszonyok
felvétetek lapunk kiadóhivatalában

Fajborokat

nagy mennyiségben keresek megvételre. Ajánlatokat kérek borbevásárlási irodámba. Közvetítő ügynököket díjazok. **Radetzky** Cegléd-u. 16. Kossuth-u. végén.
Telefon 7-57.

Dr. Fleisch-féle
Skaboform kenőcs
ujból kapható.
Leghamarabb megszünteti
VISZKETE GÉSEGET
sömört, ótvart, rühességet.
Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható. 15, 25 és 40 K dobozokban. Bedörzsölés utánra való Skaboform-puder 7 K kenőcs kátrány-szappan 20 K.
Kapható minden gyógyszerárban

TYUKSZEMET,
börkeményedést, szemfésűt leg hamarabb eltávolítja **Dr. Fleisch-féle**

CANNABIN
1 üveg 20 K. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár: Török József K.-T. Budapest, VI., Király-utca 12.

Üvegfalat

6-8 méterest keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Eladó uradalmi
Radetzky FAJ-BOR

3000 azaz három ezer hektoliter

Radetzky Cegléd-utca 16. Kossuth-u. végén.
TELEFON 7-57.

Tűzgyújtó

papírt ingyen vihetnek előfizetőink lapunk nyomdájából Piac-u. 59. szám.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság könyvnyomdája.

TELEFON 3-48. Debreczen Piac-u. 59. TELEFON 3-48.

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más egyéb nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyalapokat.

☞ Költségvetéssel készséggel szolgál. ☞

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Kálszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek

'Radikál' patkányirtó szerstb.

Telefon 14-80. legolcsóbban szerezhető be Telefon 14-80
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Stern József
R.-T.
BUDAPEST, IV. CALVIN-TÉR 1.
Alapítva 1859.

A nagy drágulás ellenére az összes osztályainkon az árunk az eddigi olcsó árakon kerülnek eladásra.

SZÖVET-OSZTÁLY:

Tiszta gyapju kasán minden színben, 80 cm. széles K 390—
Női gyapju ruhaszövet a legszebb divatszínben .425—
Angol noppes ruhakelme 130 cm széles .420—
Legszebb sötét szövetek K 690—, 550— és .325—
UGYANAZ, legfin. gyapju kamgarnból, 130 cm szél. 980—
Gyapju ratiné, pongyolára 100 cm széles .550—
Kitűnő minőségű gyapju szövött a legszebb divatszínben, kockás és csikos mintázzal 130 cm 690—
Női felöltő-kelme 140 cm széles .480—
Raglán dublé kelmek, igen szép színben, 140 cm 980—
Sport kabátnak való tricó ratiné, 140 cm széles .750—
Sport kabátnak való tricó medvebőr minden színben 980—
Gabardin kelme szürke spriceel színben, 130 cm széles .590—

FÉRFI SZÖVETEK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN.

Tiszta gyapjuból minden színben K 450—, 550—, 650— és 690—
LEGFINOMABB KAMGARNBÓL K 750—, 850—, 980— és felebb
Fekete és sötétkék szövetek minden minőség és árban a leggyözebb választékban kaphatók.

MOSÓOSZTÁLY:

Ió minőségű flanel csikozott és egy színben 98-110—
Legfinomabb velour flanel, jó mosható . . . 225—275—
Legjobb minőségű szövetbarchetok . . . 225-től

SELYEM ÉS DISZOSZTÁLY:

Patent bársonyok, sima és mint. színben 380— 550—
Legjobb angol velvet bársony minden színben, 70 cm széles .820—
Tricó selymek legújabb divatszínben, 100 cm széles .880—
Velour siffon, crepp-dechine, satin dechine, japán selymek és a legújabb ruhaselymek legolcsóbb árakon minden színben raktáron.

VÁSZON-OSZTÁLY:

Pamut vászon és siffon K 85-től
Tiszta lenvászon 200-tól
Törülközők 55-től
Lepedővásznak, kanavászok, damasztok és sefirék a legolcsóbb árakban.
Igen nagy választék a legszebb kivitelű étkező- és kávékészletekben, valamint csipkefüggönyök, ág- és asztalterítőkből.

Viszonteladónak árkedvezmény!
4000 koronán felüli megrendeléseket teljesen bérmentve szállítunk.

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT

budapesti magas árakat fizetők
Kramer Simonffy utca 17.

Agyongázolt holttest a vasuti sínpáron.
A tiszalucsi csendőrségnek a debreceni államrendőrséghez intézett távirata ismét egy borzalmas esetről számol be. Nevezetesen a tiszalucsi csendőrség egy cirkáló járőre e hó első napján a Szerencs és Taktaharkány között elvonuló vasuti sínpáron egy 30-35 év körüli női holttestre bukkant. A hulla rettenetesen össze volt roncsolva. Minden eddigi jel arra enged következtetni, hogy a borzalmasan agyongázolt nő jobb uriaszony lehetett. Felállításakor fekete dublé ruhát viselt, arany fogai ugyancsak hiányoztak s nem kizárt, hogy ez a szerencsétlen nő is bűntény áldozata. A tiszalucsi csendőrség ez ügyből kifolyólag többeket kihallgatott, de a nőről közelebbit mindeztideig senki sem tudott előadni. A tiszalucsi csendőrség távirati megkeresésére a debreceni államrendőrség is nyomoz ebben az ügyben. A rendőrség a nyomozás érdekében felhívja a város közönségét, hogy aki az esetről közelebbit tud, jelentse a rendőrségen, az I. em. 61. számú szobában.

Dollár a levelekben. Tegnap késő délután az állami rendőrséghez feljelentés érkezett a debreceni posta egyik alkalmazottja ellen. A feljelentés szerint az illető az Amerikából érkező levélküldemények közül a vastagabbakat nem továbbította, hanem félretette és magának tartotta meg. Ezekben állítólag dollárok voltak, amiket elsikkasztott. A rendőrség a feljelentés alapján nyomban érélyes nyomozást vezetett be, ennek részleteiről azonban a nyomozás érdekében még nem adhatunk részletes tudósítást.

Becsületes megtalálók. Juhász Ferenc 77. sz. rendőr a megyeháza előtt egy javított cipőt, Vass József 108. sz. rendőr pedig egy Kiss Józsefné Kinizsi-utca 5. szám alatti lakos nevére kiállított adókönyvet talált. Mindketten beszolgáltatták a rendőrségre. — Kovács Imréné Virág-utca 15. szám alatti lakos a tegnapi szibvásárban egy értékes fehérselyem retikült talált, benne egy zöldsejly szalaggal. A talált tárgyakat igazolt tulajdonosaik átvehetik az állami rendőrségen.

Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva lakásváltozásának bejelentése. A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterium rendelkezése folytán a hadirokkantak, özvegyek és árva felhivatnak, hogy saját érdekükben, illetve hogy ellátási illetményeik késedelem nélkül folyósíthatók legyenek, minden lakásváltozásukat Debrecen város polgármesteri hivatalánál (Népgondozó kirendeltség, Városháza félemelet 12. sz. szoba) személyesen, a m. kir. népjóléti munkaügyi miniszterium számvevősege rokkant ellátási hivatalának pedig, (Budapest, V. ker. Falk Miksa-utca 9. sz.) levelező lapon esetről-esetre azonnal jelentésük be.

A Szt. Erzsébet Egylet csütörtökön, 13-án délután 3 órakor tartja rendes választmányi gyűlését a Kath. Otthonban.

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete közleményei: Debrecen város erdőgazdaságának átirata folytán epreskerti faraktárát haladéktalanul ki kell üríteni, mivel a helyre az erdőgazdaságnak sürgősen szüksége van. Felhívjuk ezért t. tagjainkat, hogy tűzifa utalványaikát haladéktalanul vegyék ki, a vágatási díjat Vár-utcai kedvezményes elosztó helyünkön fizessék be, és a fát szállíttassák el annyival is inkább, mert a fenti átirat szerűnt reánk kirovandó raktárbért kénytelenek leszünk a fenti határnapig el nem vitt tűzifa után t. tagjainkra hárítani. Egyben felkérjük a testületi megbízottainkat, hogy a még nála levő utalványokat ilyen értelemben osszák ki. Hasábfá nincsen s érkezése bizonytalan.

Felkérjük t. tagjainkat, hogy kedvezményes *lisztkönyveinket* minél előbb adják be hozzánk Pénzügyi palota földszint 13. sz. szobában annyival is inkább, mert október hónapra csak azok kaphatják ki kedvezményes áruikat, kiknek lisztkönyve nálunk nyilvántartásba fel van véve.

Vár-utcai főkárudánk *ruházati* osztályába *uj árak* érkeztek.

Kedvezményes *színházi jegyekre* utalványokat kellő igazolás mellett ismét osztunk Pénzügyi palota földszint 13. sz. szobában és Vár-utcai kedvezményes elosztó helyünkön.

Kisért a magyar--osztrák--bajor királyság terve

München, okt. 12. Külföldi lapoknak azzal a híresztelésével szemben, hogy Rupprecht trónörökös jelenleg Magyarországon időzik, hogy bizonyos személyiségekkel és pártokkal magyar-osztrák-bajor királyságnak a Wittelsbachok jogára alatt leendő felállításáról tárgyaljon, beavatott helyen kijelentik, hogy a trónörökös jelenleg a Max József lovag ünnepély alkalmából Münchenben időzik és Bajorországot hosszabb idő óta el nem hagyta. A herceg körülbelül 10 év óta nem volt Magyarországon.

Bank 2000 milliárd tőkével

Moszkva, október 12. A kormány az alapítandó bank alaptőkéjét 2000 milliárd rubelben állapította meg s az igazgatóságba számos pénzügyi embert hívott meg.

Vádaskodnak a szerbek

Genf, október 12. A „Grazer Tagespost” jelenti Belgrádból: A jugoszláv kormány a nagyhatalmak képviselőinek jegyzékét nyújtotta át, amelyben vádat emel a magyarok által a Baranyában állítólag elkövetett dolgokért. Párisból az az értesítés jött, hogy a legfelsőbb tanács ennek következtében egy albizottságot alakított, amelyben Franciaország, Anglia és Olaszország részéről egy-egy diplomata és egy katonai képviselő foglal helyet. Az albizottság Baranyába fog utazni, hogy a helyszínen tanulmányozza a jugoszláv kormány vádjait és *ugyanaz az albizottság fogja Nyugatmagyarországon is a vizsgálatot végrehajtani.*

Pogromtól félnek Bécsben

Bécs, október 12. Ma egész délelőtt *monarchista puccsot vártak Bécsben.* A kormányzat mindent megtett, hogy a puccsot megakadályozza. A cionista „Morgenzeitung” jelentése szerint a zsidó templomokban ma *vérfürdőt* akartak rendezni. Ez a hír a zsidó lakosság körében nagy izgalmat keltett. A rendőrség őrszemei és felfegyverzett zsidók őrizték az imaházakat.

Bécs, október 12. Nyilván abban a feltevésben, hogy ma a zsidó imaházak előtt zavargások lesznek, Bécsben monarchista röpiratokat adtak ki. *A röpirat nyílt felszólítást tartalmaz az osztrák katonákhoz, hogy ne lőjenek a magyarokra, hanem pártoljanak át hozzájuk.*

Bezártak egy iskolát. A polgármester a Szent Anna-utcán levő görög katolikus iskolát 12 napra becsukatta, mivel az iskola szolga gyermeke skarlátba esett.

A gyufa drágítása ellen. Az utóbbi időben gyufaért több helyen nagyobb árt kérik. Az árvizsgáló-bizottság közli, hogy a két koronás árt árdragításnak tekinti és olyan esetekben, amikor a belföldi gyufát 1.50 koronánál, a külföldit pedig 1.60-nál drágábban árúsítják, az árdragítási eljárást meg fogja indítani. Az aprópénzhiányt nem fogadhatja el meutségül, mert 50 és 20 filléres papírpénz van forgalomban és ezenkívül a tőzsdékben postabélyegeket is adhatnak vissza.

A csehek letartóztatták a határmegállapító bizottsághoz fordult hazafias magyarokat. Kassáról jelentik: Állam ellenes izgatás miatt letartóztatták *Kemenyik* Aladár gicei földbirtokost, *Boczkó* Gyula evangélikus lelkészt és *Eröss* Géza tanítót. Azzal vádolják őket, hogy a határmegállapító bizottsághoz memorandumot intéztek, amelyben kérték a magyarlakta Felvidéknek Magyarországhoz való visszaadását. Államellenes izgatás címén indult meg ellenük az eljárás.

A rozsnói határmegállapító bizottság utjával kapcsolatban újabbán *Hisznyai Heincelmann* gicei földbirtokost és dr *Soltész* Béla gyolesvai plébánost tartóztatták le. Pelsőcön eljárást indítottak azok ellen, akik a határmegállapító bizottsághoz küldöttséget akartak vezetni.

berendezéseket szak-szerűen készít:
Villamos Ifj. Nánássy Lajos
Péterfia-utca 37. sz.

Sajtógyűlés. A ker. Nemzeti Liga női tábora vasárnap délután fél 4 órakor a vármegyeház dísztermében a keresztyén nemzeti irányzat sajtó és irodalom propagálására impozáns nagy gyűlést rendez. Műsor. A gyűlést megnyitja dr *Hoendel* Vilmosné. A destruktív sajtóról beszél *Puskás* Jenő. Irredenta költeményt szaval *Gáldnyffy* Jánosné. A keresztyén irodalom fellendítéséről beszél *Sz. Hajdu* Boriska. Általános ismertetést ad *Bernolák* Nándor népjóléti miniszter. Záróének: Himnusz.

Szélhámos parasztasszony A napokban a hajduszoboszlói Hajdumegyeyi Takarékpénztárba baállított egy *Livák* Sándorné nevű asszony, aki egy hamis terménybárcára 7800 koronát vett fel, majd eltávozott. A hibát az egyik banktisztviselő észrevette s az esetről jelentést tett a hajduszoboszlói rendőrségnek. Most a debreceni államrendőrség is elrendelte a hajduszoboszlói államrendőrség megkeresésére a csaló asszony körözését s kézrekerítésére megtette az intézkedéseket, mert az a gyanu, hogy Debrecen felé szökött.

A megkárosított táncosnő. *Ifj. Schaff* János táncmester tegnap délelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy még a múlt hó elején megjelent nála egy magát *Fodor* Jánosnak nevező egyén, aki neki felajánlott megvételre egy tehenet. *Schaff* János megalkudott az illetővel s kifizette a tehen árát 1000 korona híján, azzal, hogy a hiányzó ezer koronát csak akkor fogja megfizetni az illetőnek, ha az eladó a tehenet a szabályszerűleg kiállított marhalevéllal együtt neki átadja. Am *Fodor* uram még mindig oda pénzzel, a tehenel s a marhalevéllal együtt. Most a rendőrség az állítólagos *Fodor* körözését elrendelte.

Garázdá részeg. Tegnap délután a Hatvan utcai kisállomáson szolgáló *Veress* Erzsébet cselédlány szobájába egy részeg ember hatolt be, aki kést rántva fenyegetésekkel arra akarta kényszeríteni, hogy holmijait adja át. A leány segélykiáltásaira a pályaudvaron tartózkodó vasutasok felrohantak és megfékeztek az illetőt, akit aztán az állami rendőrség központi ügyeletén előállítottak. Kiderült, hogy *Veress* Balintnak hívják és teljesen részeg. Letartóztatták.

Pénzhamisító banda Budapesten. A rendőrség egy újabb pénzhamisító társaságnak jött a nyomára. A Mester-utca 40. szám alatti lakó *Lutarszki* Lajos cinkografus lakásában tökéletes pénzhamisító gépet találtak, amelyen alkalmas klisékkel mindenféle pénzt hamisítani lehet. A hamisítással egyedül foglalkozott eddig, de legutóbb az ismeretes dollárhamisítók felkérték, hogy lépjen be szolgálatukba.

Niacs ruha, nincs cipő: a gyermekek nem járhatnak az óvodába! Mint tegnap jelentettük, *Csűrös* Ferenc kultúr tanácsnok az óvodákat felülvizsgálta. A tanácsnok tegnap befejezte a látogatásokat és tapasztalatairól ma délelőtt jelentést fog tenni a városi tanácsnak. Az óvodák népessége igen megapadt, aminek fő oka a ruha és cipőhiányban rejlik. Épen ezért javasolni fogja a városi tanácsnak, hogy a szegény gyermekek felszerelése érdekében keresse meg a tanács a gyermekjóléti és segélyezési akció idegen misszióit.

A Ker. Nemzeti Liga választmánya ma délután fél 6 órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart.

Tanulmányi kirándulás. A debreceni leány felsőkereskedelmi iskola növendékei tanáraik felügyelete mellett vasárnap három napos tanulmányi kirándulást rendeznek Miskolcra, Diósgyőzre és Szerencsére. A kirándulással kapcsolatosan a növendékek megtekintik a vasgyárat és több nevezetesebb ipari vállalat berendezéseit is.

A kurzus és a panamák

A kurzust sűrűn emlegetik mostanában és nem ritkábban ócsárolják.

És teszik ezt azokkal a panamákkal kapcsolatban, amelyek nem okozati eredményei magának a keresztény irányzatnak, hanem lelkiismeretlen ügyleteik azoknak, akik tetszetős mázzal bevont alacsony lelkületű egyéniségüket tudták becsémpészni a becsületeseknek és nagyot akaróknak táborába. Azok táborába, akik ennek a szerencsétlen ország sorsának jobbrafordulását azon eszmék érvényesülésétől várták és szilárdan remélik, amely eszmék a keresztény és nemzeti gondolatnak kifejezői és amelyek nélkül a multak bűneinek pragmatikus összefoglalása folytán leszűrt, megállapítások alapján az ország megújodását legbensőbb lelkiismereti meggyőződésük szerint el sem képzelhetik.

Visszaélések történtek, de nem azok voltak az elkövetői, akik a keresztény és nemzeti gondolatnak exponensei, hanem igenis azok, akik közelebb állanak ideológiájukkal ahhoz a táborhoz, amely évek hosszú során át önös érdekei szemérmetlen kihasználhatása érdekében minden elképzelhető eszközzel kereste érvényesülését az ország gazdasági életében. — Amely tábor szubvenciók és refakciók könnyelmű ajándékozása a közszállításokban való részesedéseknek számukra való odajátszása folytán fojtogatta az ország gazdasági fejlődését és kötötte guzsba a tisztességes verseny érdekében működni akarók erőteljes kezeit.

A panamák — az azokat elkövetők személyei bizonyíték erre — nem a keresztény és nemzeti irányzatnak okozati következményei, annak nem velejárói, hanem ellenkezőleg: bizonyítékai annak, hogy még mindig vannak olyanok, akik a multnak nyomdokain haladva, ezt az irányzatot diszkreditálni kívánják.

Az a tüneményes egyértelműség pedig, amellyel a történeteken a liberális, a megalkuvást hirdető, a visszafejlődést visszasíró sajtó örvendve kéjeleg és a fertőben vájkálva, a kiotort szennyel a keresztény és nemzeti irányzatot akarva piszkosra mázolja, a megtévesztetők elé állítani, egészen természetes. Mint ahogy egészen természetesnek találta a liberális irányzat idején azt, hogy sokkal nagyobb horderejű visszaélések felett napirendre térjen, azon oknál fogva, mert a maga érdekeltiségek visszaéléseit minden tőle telhető módon palástolni igyekezett.

Bizton hisszük, hogy a keresztény és nemzeti irányzat a jövőben még fokozottabb előrelátással igyekszik megakadályozni azoknak érvényesülését, akik ebben az irányzatban csakugyan „kurzus“-t látnak. Kurzust, amely módot ad nekik arra, hogy elhelyezkedésük folytán megcsinálhassák a köznek érdekeit sárbatipró szennyes üzleteiket. Hiszük, hogy félretéve minden gyengeséget, vasmarokkal fog megakadályozni minden visszaélést, amelyet a fondorlattal élők habzsoló örömmel a kurzus hibájánál, sőt még tovább menve, természet-szerű következménye gyanánt szeretnének feltüntetni.

A cél világos, az út egyenes, amelyen a kitűzött cél felé zökkenőkkel bár, de szilárd elhatározással tovább haladunk észszerű szükségesség és tántoríthatatlan kötelesség. **S. E.**

A kisebbségek védelme

Bécs, okt. 12. Holnap kezdődik meg Bécsben a népszövetségi liga 3 napos ülése. Magyarországot *Andrássy Gyula gróf, Giesswein Sándor és Öttvényi Nagy Olivér* fogják képviselni. A konferencia tárgya az a memorandum, amelyet a cseh, jugoszláv és román inperium alá helyezett kisebbségek sérelmei ügyében szerkesztettek.

A szerbeknek nem kell a kultura

Belgrád, okt. 12. A szerb minisztertanács elhatározta, hogy minden lehető módon redukálni fogja az állami kiadásokat s ezen elvet főként a *közoktatási és a szociálpolitikai* miniszteriumok keretein belül óhajtja megvalósítani. Lényegesen csökkentették a tisztviselők létszámát is, úgy hogy ezáltal a kiadások 150 millió dinárral csökkentek.

Magyar követség Párisban

Páris, okt. 12. A párisi magyar képviselő-követségévé való átalakítása alkalmával *Praznovszky Ivan* magyar királyi követ tegnap délben adta át a francia külügyminisztérium épületében megbízó levelét. *Briand* Arisztid miniszterelnöknek. A hivatalos aktus lefolyása után *Briand* és *Praznovszky* hosszab beszélgetést folytattak.

Megindult a megyei élet Baranyában

Pécs, okt. 12. Közel 3 évi szünetelés után ma délelőtt tartotta meg Baranya vármegye közigazgatási bizottsága első ülését. — *Stenge Ferenc* alispán megnyitó beszédében vázolta a nap jelentőségét a vármegyei élet működésének szünetelését, a szerb megszállást, az üldözést, a sásdi napokat és az idegölő küzdelmet Baranya felszabadításáért. *Kiszely Gyula* kormánybiztos beszéde után a közigazgatási bizottság hódoló táviratot terjesztett fel a Kormányzó kabinetirodájához.

Koalíciós kabinet Oroszországban?

Prága, okt. 11. A „Narodny Listy“ párisi jelentése szerint az orosz szociális forradalmárok pártjának néhány vezető tagja Párisból Prágába utazott, hogy *Kerenski* elnökével fontos megbeszélést tartsanak. Nincs kizárva, hogy közvetlen tárgyalások indulnak meg a moszkvai szovjettal az irányban, hogy Oroszországban új kormányzatot létesítsenek.

A legutóbbi időben hír szerint már történtek is ilyen célzatu kísérletek. A szociális forradalmárok hajlandók arra, hogy egy koalíciós kabinetbe belépjenek, feltéve, ha a bolsevisták belemennek abba, hogy a szociális forradalmárok hazatérését megfelelő biztosítékkal lehetővé teszik.

Felosztották Felsősziléziát

Páris, okt. 12. A „Matin“ értesülése szerint a felsősziléziai csapatok parancsnokai megkapták kormányuk utasításait, hogy szerdától kezdve az összes csapatok szigorú készenlétben álljanak. Attól a naptól kezdve, amikor a népszövetség meghozza döntését a felsősziléziai kérdésben, kihirdetik az ugynevezett enyhébb ostromállapotot, hogy ezáltal csirájában fojtsák el az esetleges zavargásokat.

Berlin, okt. 12. A ma reggeli lapok kivétel nélkül hangsúlyozzák, hogy ha a Felsősziléziáról való döntés kedvezőtlen lesz, számolni kell a Wirth-kormány bukásával. Ebben az esetben a legsúlyosabb válság keletkezik. Előreláthatólag nem fog akadni egyetlen párt sem, vagy koalíció, amely az ismét megcsontított Németország kormányzását és kötelezettségeinek teljesítését elvállalná.

Berlin, okt. 12. (Wolff ügynökség.) Katovicból jelentik, hogy a genfi kndvezőtlen hírek következtében Felsősziléziában nőttön nő az izgalom. A szociálisták felszólították a kormány szociálista tagjait, hogy kedvezőtlen döntés esetén adják be lemondásukat. A demokrata és középpárt tagjai táviratilag fordultak a kancellárhoz és felhívták, hogy jelentse ki, hogy Felsősziléziának tervbe vett felosztása nemcsak az országot fenyegetné romlással, hanem egész Európa békéjének állandó zeszedelmét jelentené. A nemzeti párt hajlandó a kormánynak minden olyan intézkedését támogatni, amely alkalmas Felsőszilézia osztatlanságának megóvására. (MTI.)

Berlin, okt. 12. A kormány egész délelőtt tárgyalta a Felsősziléziai kérdés ügyében. Hivatalos helyen alaptalannak mondják azt a hírt, mintha ebben a kérdésben nézeteltérés merült volna fel a kormány tagjai között. (MTI.)

Genf, okt. 12. A népszövetség tanácsa ma Felsőszilézia kérdésével foglalkozott. Hivatalos jelentést ugyan nem adtak ki de ennek ellenére közlik, hogy a végleges döntés Felsőszilézia ipari területeinek felosztását jelenti. — *Beuthen* városát a lengyeleknek, *Piest* és a *rybniki* északi kerületet, valamint *Tarnowitzot* és *Lubnitzot* Németországnak fogják meghagyni.

NAPI HIREK

— **Bernolák Nándor Debrecenben.** A napokban Debrecenbe érkezik dr *Bernolák Nándor* népjóléti és munkaügyi miniszter, hogy részt vegyen a Ker. Nemzeti Liga sajtópropaganda délutánján, mely alkalommal előadást is tart. A népjóléti miniszter pár napig a gyűlés után városunkban fog maradni.

— **Haranghy Jenő kinevezése.** A hivatalos lap közli, hogy a kultuszminiszter *Haranghy Jenőt*, a Debrecenből elindult országos hírű, kitűnő festőművészt az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola rendes tanárává nevezte ki. A megérdemelt kitüntetéshez a művészek szívesen gratuláltak.

— **Jogászok gyűlése.** Az Egyetemi Kör jogász-szakosztálya alakuló közgyűlését f. hó 15-én, szombaton délután fél 3 órakor tartja az Egyetemi Kör kollégiumi helyiségében. A tagok mennél nagyobb számban való megjelenését kéri a szünidei fenntartó bizottság.

A szombat délutáni gyűlésen tölti be az egyetemi polgárság a hagyományosan híres tisztet, a jogászelnökséget. Értesülésünk szerint a debreceni jogászfjúság nagyrésze *Szalay Győzöt* látná legszívesebben az elnöki székekben, a vigalmi elnöki tisztségre pedig *Szép Gézának* van legtöbb kilátása a választásoknál. Ugyancsak szombaton délután 5 órakor tartja meg tisztújító közgyűlését az Egyetemi Kör is. A jelöltek személyében idáig végleges megállapodás még nem jött létre.

— **Közvetlen forgalom Romániával.** Budapestről jelentik: Hétfőn megkezdődött Nagyváradon a románokkal való tárgyalás a közvetlen forgalom felvétele céljából a demarkációs vonal mentén fekvő valamennyi vasútvonalal. Eddig ugyanis az átmenet csak *Lökös-házán* volt rendezve. A magyar bizottság vezetője *Pastercik Antal* miniszteri tanácsos, az államvasut igazgatója és képviselve van a bizottságban az államvasutak minden szakszolgálat, ezenkívül az illető szakminiszteriumok is.

— **Szerb állati kegyetlenség.** Budapestről jelentik: Dr *Reiter Nándor* budapesti rendőrfogalmazót Baranya felszabadulása után Szabadkára küldötték ki, hogy ott mint vonatellenőrző működjék. Noha a rendőrfogalmazó magyar—szerb egyezmény alapján utazott Szabadkára, ott egy detektív letartóztatta és agyba-főbe verte. Rövidesen szabadon bocsátották, de dohártyarepedést kapott és a Rókusban meghalt. Követeljük a legsúlyosabb megtorlást! Vagy már büntetlenül le lehet ütni a magyar embert, akár csak a kóbor veszett kutyát?!

— **Felrobbant egy municiószekér Bécsben.** Szerdán reggel 8 óra tájban a bécsi-Praterstrassén rettenetes robbanás dördült el, amely az egész környéket felriasztotta. Nyomban utána szilánkok löpködtek a levegőbe, amelyek néhány járó-kelőt megsebesítettek. A környéken levő házak, valamint az arra haladó villamcskocsi ablakai betörték. A Práter-fasorban a kerítések leroskadtak. A robbanás onnan származott, hogy a fő-fasorban egy gránátokkal megrakott kocsi, amely a lövőtérre igyekezett, eddig ismeretlen okból felrobbant. A kocsi kocsi- és lovastul együtt a levegőbe repült. A kocsis szörnyethalt és a kocsiból csak a szilánkok maradtak meg.